

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců JUDr. Václava Štencla, MA, a Mgr. Jana Jirásky, Ph.D., v právní věci

žalobce: **DAUBRESSE s. r. o.**
sídlem Mečová 8, Brno
zastoupený Ing. Radkem Lančíkem, daňovým poradcem
sídlem Divadelní 4, Brno

proti
žalovanému: **Finanční úřad pro Zlínský kraj**
sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín

o žalobě na ochranu před nečinností žalovaného při rozhodování o žalobcově přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí ze dne 14. 11. 2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou domáhá ochrany před nečinností žalovaného při rozhodování o jeho přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí ze dne 14. 11. 2022. Dne 6. 1. 2023 byl Odvolacímu finančnímu ředitelství doručen podnět žalobce na ochranu před nečinností dle § 38 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Žalobce v něm brojil proti postupu žalovaného, protože ten nereagoval na jeho podání, jehož součástí byla také žádost o zaslání dodatečného platebního výměru.
2. Žalovaný dne 18. 1. 2023 daňové přiznání žalobce postoupil dle § 75 daňového řádu Generálnímu finančnímu ředitelství, neboť je posoudil jako žádost o prominutí daně z převodu nemovitostí dle § 25 odst. 5 zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí (dále jen „zákon o trojdani“).
3. Vyrozuměním ze dne 24. 1. 2023, č. j. 2820/23/5100-00460-703097, informovalo Odvolací finanční ředitelství žalobce o odložení jeho podnětu k přijetí opatření proti nečinnosti, neboť jej neshledalo důvodným. Ztotožnilo se přitom s tím, jak žalovaný posoudil podání žalobce, a tedy i s jeho postoupením Generálnímu finančnímu ředitelství. Dle Odvolacího finančního ředitelství nebyl žalovaný povinen ve věci podání žalobce vydat rozhodnutí. Nelze proto dospět k závěru, že by byl v době posuzování podnětu na ochranu před nečinností nečinný. Odvolací finanční ředitelství neshledalo zbytečné průtahy v řízení ani v prodlení mezi podáním žádosti a jejím postoupením (14. 11. 2022 a 18. 1. 2023). Pro postoupení podání není daňovým řádem stanovena žádná konkrétní lhůta. Pojem „neprodleně“ v § 75 daňového řádu je nutno chápat jako neprodleně poté, co správce daně zjistí, že není příslušný vést řízení.

II. Shrnutí žaloby

4. Žalobce v přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí uplatnil zánik daňové povinnosti dle § 55 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí (dále jen „zákonné opatření“), a zároveň požádal o vydání a zaslání dodatečného platebního výměru. Žalovaný měl tedy rozhodnout o zastavení řízení nebo vydat a zaslat žalobci dodatečný platební výměr. Po vydání rozhodnutí by se totiž žalobce mohl případně domáhat zrušení daňové povinnosti. Žalobce nesouhlasí s tím, že žalovaný přehodnotil jeho podání a „vnutil“ mu žádost o prominutí daně z převodu nemovitostí. Žalobce dále podrobně odůvodňuje, proč se na jeho věc musí aplikovat zákonné opatření, nikoliv zákon o trojdani. Tuto argumentaci opírá především o rozsudek Krajského soudu v Brně „č. j. (73) 28 ICm 3600/2016 – 429“.
5. Žalobce tedy navrhuje, aby zdejší soud žalovanému uložil povinnost vydat a zaslat žalobci rozhodnutí o přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí ze dne 14. 11. 2022. Na svém procesním postoji setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

6. Žalovaný nesouhlasí s tím, že je nečinný. Plně přitom odkazuje na vyrozumění Odvolacího finančního ředitelství o odložení podnětu žalobce na ochranu před nečinností. Žalovaný tak navrhuje, aby zdejší soud žalobu zamítl. Na svém procesním postoji setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

7. Žaloba byla podána včas (§ 80 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní /dále jen „s. ř. s.“/).
8. Smyslem žaloby proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 s. ř. s. je posouzení, zda je správní orgán nečinný, a pro tento případ mu nařídít vydání rozhodnutí či osvědčení. Soudní řízení v tomto případě končí vydáním rozsudku, jímž se správnímu orgánu nařizuje vydat rozhodnutí či osvědčení ve stanovené lhůtě. Smysl řízení je však dosažen až po jeho ukončení, tj. samotným faktickým vydáním rozhodnutí či osvědčení. Soudní řízení má samozřejmě svůj význam pouze tehdy, pokud nečinnost správního orgánu trvá. Pomine-li nečinnost v průběhu soudního řízení, soud žalobu zamítne podle § 81 odst. 3 s. ř. s., neboť vychází ze skutkového stavu, který zde je v den rozhodnutí soudu.
9. Za podmínky řízení lze označit předpoklady, při jejichž splnění lze ve věci meritorně rozhodnout. V případě žaloby dle § 79 s. ř. s. musí být splněny obecné podmínky na straně účastníků řízení, tj. způsobilost být účastníkem řízení, procesní způsobilost, a dále dle citovaného ustanovení musí být splněna povinnost bezvýsledného vyčerpání prostředků, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně proti jeho nečinnosti, a konečně povinnost tvrzení žalobce, že správní orgán nevydal rozhodnutí nebo osvědčení, ačkoli mu to zákon ukládá. Samotné posouzení, zda byl žalovaný povinen vydat rozhodnutí či nikoli, a následné posouzení, zda jde či nejde o nečinnost správního orgánu ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s., se děje při rozhodování o věci samé, nikoli při posuzování podmínek řízení. Závěr o tom, zda byl správní orgán skutečně nečinný, je již hmotněprávním posouzením věci.
10. Podmínky řízení považuje zdejší soud za splněné. Žalobce bezvýsledně vyčerpал v úvahu přicházející prostředky proti nečinnosti, neboť jeho podnět na ochranu proti nečinnosti byl Odvolacím finančním ředitelstvím dle § 38 odst. 4 daňového řádu odložen jako nedůvodný. Za této situace se zdejší soud zabýval důvodností žaloby; rozhodoval bez jednání za splnění podmínek podle § 51 odst. 1 s. ř. s.
11. Z ustálené judikatury vyplývá, že smysl žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu tkví v eliminaci případných průtahů v řízení před správním orgánem, jehož účelem je vydání rozhodnutí nebo osvědčení, a proto je v rámci tohoto žalobního typu posuzováno toliko to, zda je žalovaný správní orgán opravdu povinen vydat rozhodnutí či osvědčení, anebo nikoli. Tento žalobní typ nesměřuje k ochraně před jinými procesními vadami (s výjimkou nečinnosti) nebo před rozhodnutími nezákonnými z hlediska hmotného práva. Jinak by byl setřen rozdíl mezi řízením na ochranu proti nečinnosti správního orgánu a řízením o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (viz např. rozsudky NSS ze dne 2. 12. 2010, č. j. 5 Ans 11/2010 – 104, a ze dne 13. 3. 2018, č. j. 4 Afs 414/2018 – 26). V řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti se tak nelze zabývat otázkami ve věci samé, nýbrž jen tím, zda je rozhodováno v přiměřeném čase, resp. v zákonné lhůtě a bez zbytečných průtahů (viz rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2011, č. j. 8 Ans 4/2011 – 169). Nečinnost je objektivním stavem, který spočívá v tom, že v řízení před správním orgánem nebylo vydáno rozhodnutí, ačkoliv již uplynula lhůta, kterou k tomu stanoví zákon, popř. lhůta přiměřená, pokud zákon žádnou lhůtu nestanoví (viz rozsudek NSS ze dne 18. 8. 2020, č. j. 10 Azs 169/2020 – 39).
12. Žalobce sice namítá, že je žalovaný nečinný, nicméně ze žalobní argumentace vyplývá, že žalobce chápe tento pojem zcela jinak, než jak je vykládán ustálenou judikaturou správních

soudů. Žalobce netvrdí, že je žalovaný nečinný, protože nevydal rozhodnutí, ačkoliv již uplynula lhůta, kterou k tomu stanoví zákon, popř. lhůta přiměřená. Žalobce tvrdí, že je žalovaný nečinný, protože jeho podání (přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí) vyhodnotil v rozporu s jeho skutečným obsahem (jako žádost o prominutí daně z převodu nemovitých věcí) – nesprávně určil předmět řízení a nesprávně podání postoupil jinému orgánu. Podle žalobce teda nebude rozhodnuto o tom, čeho se podáním domáhal. Taková argumentace však nemůže být v řízení o ochraně proti nečinnosti správního orgánu úspěšná.

13. NSS dlouhodobě judikuje, že žalobou na ochranu proti nečinnosti se nelze domáhat vydání rozhodnutí konkrétního obsahu či rozhodnutí směřujícího k určitému výsledku, neboť soud při rozhodování o tomto typu žalob v žádném případě nemá suplovat činnost správního orgánu a předjímat, jak má být v dané věci postupováno, potažmo rozhodnuto (srov. například rozsudek ze dne 2. 12. 2010, č. j. 5 Ans 11/2010 – 104). V rozsudku ze dne 13. 1. 2016, č. j. 3 As 63/2015 – 27, pak NSS uvedl, že *„hodnocení nijak neovlivňuje ani tvrzení stěžovatele, že si úsudek o své věcné nepřislusnosti učinil správní orgán v důsledku nesprávné interpretace podání a příslušných ustanovení zákona o vodách, což mělo za následek nesprávné určení předmětu řízení. Takovéto tvrzení je typickým tvrzením o procesních vadách, které však lze prvně uplatnit při případném odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (zde vodoprávního úřadu) vydanému ve věci samé a poté, pokud by odvolání nebylo vyhověno, i v rámci soudního řízení při podání žaloby proti rozhodnutí odvolacího správního orgánu.“*
14. Ani v posuzované věci žalobce nebude ochuzen o možnost domáhat se toho, aby byl předmět řízení určen, tak jak zamýšlel. Nicméně tak bude muset učinit ve formě odvolání proti správnímu rozhodnutí či následně ve formě správní žaloby proti odvolacímu rozhodnutí. Ostatně část argumentace (proč je o podání žalobce nutné rozhodovat v režimu zákonného opatření) pro daná řízení již má žalobce připravenou, neboť právě tomu se v žalobě téměř bezvýhradně věnuje.
15. Pro úplnost zdejší soud dodává, že žalovaný část své argumentace ve vyjádření věnuje tomu, že v posuzované věci postupoval v souladu s § 75 daňového řádu a věc postoupil Generálnímu finančnímu ředitelství neprodleně. Tato argumentace je však dle zdejšího soudu do jisté míry nadbytečná. Z rozsudků NSS ze dne 15. 12. 2004, č. j. 2 Ans 4/2004 – 116, či ze dne 19. 8. 2009, č. j. 8 Ans 6/2009 – 83, plyne, že žalobou proti nečinnosti se nelze domáhat vydání procesního rozhodnutí (například usnesení o postoupení věci podle § 12 správního řádu), nebo provedení jiného (neformalizovaného) procesního kroku. To tedy platí rovněž pro postoupení věci dle § 75 daňového řádu. Nadto ještě před tím, než byla podána správní žaloba, žalovaný věc postoupil (žalobce o tom rovněž vyrozuměl), v tomto ohledu tedy nelze spatřovat žádnou nečinnost správního orgánu.
16. Stejně tak by nebylo možné nečinnost shledat z hlediska (ne)vydání rozhodnutí o prominutí daně, o kterém bude rozhodovat Generální finanční ředitelství. Daňový řád ani zákon o trojdani výslovně nestanoví lhůtu, v níž má být vydáno rozhodnutí o prominutí daně. Dle rozsudku NSS ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Ans 1/2005 – 57, publikovaného pod č. 605/2005 Sb. NSS, platí, že pokud se vytvořila na základě pokynu Ministerstva financí správní praxe spočívající ve stanovení lhůt pro správce daně, je pro správce daně takováto správní praxe právně závazná. Jestliže se takováto praxe vytvořila, správní orgán se od ní nemůže v jednotlivém případě odchýlit, neboť takový jeho postup by byl nepřipustnou libovůlí. Účelem lhůt stanovených pokynem je zejména minimalizovat disproporce mezi

jednotlivými správci daní při vyřizování podání z hlediska jejich délky. Lhůty v tomto pokynu jsou stanoveny s ohledem na běžnou náročnost jednotlivých úkonů při správě daní a jsou akceptovány jak orgány finanční správy, tak správními soudy, jako „lhůty obvyklé“ ve smyslu § 38 daňového řádu. Pro vyřizování odvolání a jiných typů podání vydalo Ministerstvo financí s účinností ode dne 1. 2. 2016 pokyn č. MF-5. Ten upravuje i lhůtu pro vydání rozhodnutí o prominutí daně. Podle čl. I bodu 1 písm. d) Pokynu č. MF-5 lhůta pro vydání rozhodnutí o prominutí daně činí 6 měsíců. Není sporu o tom, že tato lhůta v posuzované věci neuběhla.

17. Žalobní tvrzení tedy není důvodné. Soud proto žalobu podle § 81 odst. 3 s. ř. s. zamítl.

V. Náhrada nákladů řízení

18. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo procesně úspěšnému žalovanému. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 5. dubna 2023

Petr Šebek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. P.

